

Landmænd til minister: Vi tåler ikke mere

Budskabet til miljøminister Kirsten Brosbøl var klart: Vi kan ikke reducere mere i kvælstofforbruget på de dyrkede arealer

For landmandsparret Niels og Lisbet Olesen i Horsens, samt mange andre landmænd, får det katastrofale følger, hvis de vandområdeplaner, der lige nu er i høring, bliver vedtaget.

Det fortalte de miljøminister Kirsten Brosbøl (S), da hun den 23. marts besøgte dem på deres gård, "Strandholt". Efterfølgende deltog ministeren i en lukket debat om vandområdeplanerne på Hotel Opus i Horsens. Bag arrangementet stod Dansk Landbrug Midt-Østjylland (DLMØ), som er en sammenslutning af fem landboforeninger i det midt- og østjyske område.

Vandområdeplanerne, som lige nu er i høring, lægger op til, at der skal reduceres med 7.800 tons kvælstof på landsplan, og det er især i de indre fjorde, bl.a. Horsens Fjord, at der skal ske en stor indsats.

De 1.600 tons er fundet, bl.a. ved vådområder og naturprojekter, mens et tværministerielt udvalg i løbet af 2015 skal vurdere, hvordan de sidste 6.200 tons skal håndteres. Horsens Fjord andelen af de 6.200 tons svarer til ca. 226 tons.

Bekymret for fremtiden

På mødet blev det af landbrugets eksperter og rådgivere gennemgået, hvad reduktionen på 7.800 tons kvælstof kommer til at betyde for Niels Olesen, der driver landbrug med 370 hektar og en årlig produktion af 23.500 slagtesvin.

Beregningerne for hans ejendom viser, at det vil koste ham 753.000 kr., hvis han reducerer i kvælstoftildelingen, 640.000 kr. hvis han vælger at tage flere efterafgrøder ind og 875.000 kr. hvis han vælger at braklægge 48 procent af sit areal, som er nødvendigt for at leve op til kravet.

- Det bliver ikke nemt at drive landbrug på de præmisser, og jeg kan godt frygte, at vores livsværk vil smuldre. Vores mål er at drive et solidt og alsidigt landbrug i harmoni med miljøet, sagde han.

- Vi havde set frem til den nye målrettede regulering og samtidig en optimal gødskning, som jo netop var ånden i Natur- og Landbrugskommissionens forslag, men vi bliver blot præsenteret for yderligere krav, sagde Niels Olesen, der med nuværende og fremtidige tab på vandplaner mister godt 3.000 kr. pr. hektar i indtjening.

- Jeg er bekymret for fremtiden for mit landbrug, også fordi jeg frygter en væsentlig værdiforringelse af ejendommen.

Skræmmekampagne

Kirsten Brosbøl slog fast, at hun er meget bevidst om landbrugserhvervets krise og tog afstand fra de tal, hun blev præsenteret for.

- Jeg er ikke i gang med at lukke dansk landbrug, jeg siger netop, at miljøreguleringen skal ske inden for bæredygtige økonomiske rammer, også for landbruget. Regeringen har gjort meget for at hjælpe landbruget, bl.a. på reduktion af efterafgrøder, regler om dyreenheder samt på skatteområdet.

- Jeg kan ikke genkende de tal og forudsætninger, I kommer med, og jeg synes, de er usædvanligt ensidige. Vedrørende vandområdeplanerne er det reduktionen på 1.600 tons, I skal forholde jer til her i høringsfasen, og her er der tale om frivillige ordninger med fuld kompensation. Men de resterende 6.200 tons, der skal til for at opnå den gode økologiske tilstand, er der endnu ikke taget konkret stilling til, sagde ministeren og slog fast, at de ikke er med i den aktuelle høring.

- Jeres regnestykker er baseret på hypotetiske antagelser, og jeg oplever det her som en skræmmekampagne fra landbrugets side. En skræmmekampagne baseret på myter, som er med til at skabe utryghed.

- I kunne jo også vælge at glæde jer over, at vi rigtigt langt på miljøområdet. Vi kan konstatere, at vi er nået længere, end vi troede, og det skal I have ros for. Der er områder i Danmark, hvor vi ikke behøver gøre mere, og det skal vi glæde sig over, sagde ministeren.

Forholder sig til planerne

Chefkonsulent Leif Knudsen fra SEGES (tidligere Videntcenter for Landbrug) sagde, at landbruget har vurderet på konsekvenserne af den målsætning, der er lagt op til i vandområdeplanerne.

- Vi har taget de 6.200 tons med i vores vurderinger, hvad andet skulle vi gøre? Vi forholder os til det, der står i vandområdeplanerne, og det er ikke udtryk for en skræmmekampagne. Vi tager det med, fordi vi formoder, at de skal findes.

Planteavlskonsulent Børge Nielsen forklarede ligeledes, at der ikke har været andet at forholde sig til end de tal, der står i vandområdeplanerne, hvor de 6.200 tons er med.

- Hvis ikke det skal komme fra landbruget, hvor skal det så komme fra? Vi har hidtil set, at de virkemidler, der er taget i brug, er placeret på landbrugsjorden, det fortæller erfaringerne os. Selv om der arbejdes på andre løsninger, så kan vi ikke forestille os, at landbruget slipper, sagde han.

Mere ålegræs

Landskonsulent Flemming Gertz fra SEGES fortalte om alternative virkemidler i havmiljøet og sagde, at ensidig kvælstofreduktion på de dyrkede arealer ikke fører til en god tilstand i fjorden.

- En målsætning om god økologisk tilstand forudsætter, at bestanden af ålegræs genetableres. Der er lys nok, og vi ved, at ålegræs i stor udbredelse er afgørende for en god tilstand og fører til mindre behov for reduktion af kvælstof.

- Det vil give rigtig god mening at sætte projekter i gang med ålegræs-etablering, og det er et spændende virkemiddel. Der er gode erfaringer fra bl.a. USA, og i Horsens Fjord vil det være et fornuftigt tiltag.

Kirsten Brosbøl sagde, at ålegræs-restaurering er et spændende tiltag, som hun vil følge nøje.

Ekstra tons må væk

Jens Gammelgaard, der er formand for DLMØ, sagde, at mange landmænd ved de østvendte fjorde vil få svært ved at overleve som landmænd med de nye krav.

- Rigtigt mange har det svært i forvejen, og det her vil skubbe til en udvikling, hvor mange må dreje nøglen om. Det vil betyde færre grise på Danish Crown, og det vil få konsekvenser for samfundet i form af færre arbejdspladser.

- Hvis vi ikke skal forholde os til de 6.200 tons kvælstof i vores høringssvar til vandområdeplanerne, så må det jo være logisk, at de tages ud af planerne. Det må være en naturlig konsekvens, sagde formanden, der ikke fik medhold af ministeren:

- De 6.200 tons er stadig med i vandområdeplanerne, men I skal ikke tage dem med i jeres høringssvar, fastslog Kirsten Brosbøl, der trods uenighed med landbruget fandt det nyttigt med besøget og dialogen.

Billedtekster:

- Jeg er bekymret for fremtiden for mit landbrug, sagde Niels Olesen til miljøminister Kirsten Brosbøl.

Vandområdeplanerne var emnet, da Dansk Landbrug Midt-Østjylland havde inviteret miljøministeren på gårdbesøg og til efterfølgende debat.